

Paimion kaupunki

Perusopetuksen ja yleisen kirjaston yhteistyösopimus

1. Sopimuksen tavoitteet

Tällä sopimuksella sovitaan Paimion kaupungin perusopetuksen ja kirjaston yhteistyöstä. Koulun ja kirjaston toiminnan kohderyhmä ja tavoitteet ovat yhteneväisiä: molemmat tahot pyrkivät edistämään lasten ja nuorten lukutaitoa ja hyvinvointia. Tämä yhteistyösopimus perustuu sekä kirjastolakiin (1492/2016 § 11) että perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta).

Yhteistyön avulla kirjasto toteuttaa lain määrittelemiä tehtäviään ja koulu saa tukea opetustehtävässään. Yhteistyösopimus edistää tasa-arvon toteutumista Paimion kaupungissa. Tavoitteena on, että kaikilla perusopetuksen oppilailta on yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin sekä monilukutaidon tukeen. Monialainen yhteistyö rikastaa opetussuunnitelmaa.

Sopimuksen mukainen yhteistyö kirjataan vuosittain koulujen lukuvuosisuunnitelmiin ja kirjaston vuosisuunnitelmaan tai vastaaviin asiakirjoihin. Vuosittain yhteistyötä toteutetaan koko kaupungissa vähintään tässä sopimuksessa mainitulla minimitasolla. Sovittujen yhteistyömuotojen lisäksi opettajat voivat hyödyntää myös kirjaston muuta tarjontaa ja tehdä minimitasoa laajempaa yhteistyötä kirjaston kanssa.

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.

Yhteistyösopimuksen päivitystarvetta seurataan säännöllisesti ja sopimus päivitetään tarvittaessa. Sopimuksen toteutumista arvioidaan vuosittain.

2. Viestintä ja vastuut

Tämän sopimuksen toteutumisesta vastaavat perusopetuksen ja kirjaston johto. Viestinnästä vastaavat koulujen rehtorit tai heidän nimeämänsä koulukohtaiset kirjastoyhteyshenkilöt sekä kirjastonjohtaja. Käytännössä yhteistyötä toteuttaa kukin opettaja ja kirjaston työntekijä omien vastualueidensa mukaisesti. Toiminta integroidaan eri aineiden opetukseen, sillä monilukutaito liittyy moniin eri oppiaineisiin. Sopimuksen perusteella laaditun yhteistyösuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain ja suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Tätä työtä koordinoi kirjasto.

3. Kustannukset ja resurssit

Yhteistyö on resurssien jakamista ja tehokkaampaa hyödyntämistä. Sopimuksen toteuttamista varten tarvitaan kuitenkin sekä henkilöstöresursseja että riittävät määrärahat. Toteuttamiseen tarvittavat resurssit varataan vuosittain kaupungin budjettiin seuraavasti:

- Kirjastokäynteihin (2 kirjastokäyntiä per luokka per vuosi) tarvittavat kuljetuskustannukset, jos kirjastokäyntejä ei ole mahdollista toteuttaa kävellen tai polkupyörillä. Kuljetuksien järjestely toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhdistettynä koulun muihin kuljetuksiin (esim. uimahallikäynnit). Kuljetusten määrärahavaraukset tehdään Hanhijoen ja Kriivarin koulujen talousarvioihin.
- Kirjaston henkilöstön kouluvierailuihin tarvittaviin matkakuluihin varataan määrärahat kirjaston talousarvioon.
- Muita erillisresursseja tai -määrärahoja ei tarvita.

4. Yhteistyön tavoitteet luokka-asteittain

Suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa mainitut tiedonhankinta- ja hallintataidot, elämyksellisyys, tiedon tuottamisen taidot ja kirjallisuuskasvatus. Suunnitelman avulla toteutetaan myös mm. seuraavia Suomen kirjastolain kirjastolle antamia tehtäviä: lukemisen ja kirjallisuuden edistämistä, tietopalvelun tarjoamista ja tiedonhankinnan ja -käytön sekä monipuolisen lukutaidon ohjausta ja tukea.

Tavoitteet 1.–2.-luokille

Kirjasto on ensimmäisiä julkisia palveluja, joita lapset oppivat itsenäisesti käyttämään. Kirjasto pyrkii yhdessä koulun kanssa herättämään ja ylläpitämään positiivista kirjasto- ja lukemisasennetta. Oppilaat tutustuvat kirjaston tilaan, aineistoihin ja palveluihin ja oppivat toimimaan kirjastossa, lainaamaan ja palauttamaan. Oppilaat ottavat tiedonhankinnan ensiaskeleita.

Tavoitteet 3.–6.-luokille

Kirjasto ja koulu pyrkivät yhdessä tukemaan ja syventämään oppilaiden lukuharrastusta sekä ylläpitämään kirjastomyönteistä asennetta. Oppilaiden tiedonhallinnan taitoja syvennetään; tutustutaan tiedonhaun prosessiin ja opetellaan lähdekritiikkiä. Oppilaat tutustuvat kirjaston verkkopalvelujen sekä omatoimikirjaston käyttöön.

Tavoitteet 7.–9.-luokille

Kirjasto ja koulu tukevat ja monipuolistavat yhdessä oppilaiden lukuharrastusta, oppilaat oppivat tarkastelemaan ja tulkitsemaan kirjallisia tekstejä ja tutustuvat kaunokirjallisuuden genreihin. Toiminnassa on tärkeää vuorovaikutteisuus, osallisuus ja elämyksellisyys sekä aito läsnäolo ja kuunteleminen.

5. Yhteistyön minimitaso

Yhteistyötä toteutetaan koko kaupungin perusopetuksessa vähintään minimitasolla, joka kattaa vuosittain neljä yhteistyömuotoa: yksi luokille 1–2, kaksi luokille 3–6 sekä yksi luokille 7–9.

Lisäksi koulu sitoutuu vähintään kahteen jokaisella luokka-asteella toteutettavaan omatoimiseen kirjastokäyntiin vuosittain. Koulut sitoutuvat myös vastaanottamaan kirjastonhoitajien vierailukäynnit opettajainkokouksissa tai huoltajien illoissa lukuvuosittain.

Valitut yhteistyömuodot toteutetaan koko ikäluokan kanssa ja toteutuneiden käyntien määrää seurataan vuosittain. Näiden lisäksi voidaan toteuttaa ylimääräisiä kirjastovierailuja, kirjavinkkausta, työpajoja yms. tarpeen ja resurssien mukaan.

6. Sovitut yhteistyömuodot

1. luokka: Kirjastokortti ja kirjaston käyttö

Syyslukukauden aikana toteutettavalla ohjatulla käynnillä kirjastossa opitaan perusasioita kirjastosta, kuten lainaus, palautus, neuvon kysyminen ja itselle sopivan aineiston löytäminen. Käynnin aikana oppilas saa oman kirjastokortin, jos sellaista ei vielä ole.

4. luokka: Kirjavinkkaus

Ikä- ja osaamistasoon sopivaa luettavaa esitellään oppilaille kirjastossa. Mietitään myös eri genrejä, sekä kauno- ja tietokirjallisuuden eroja. Oppilaat voivat lainata kirjavinkkarin opastuksella haluamansa aineiston. Käynti toteutetaan lukuvuoden aikana vuosisuunnitelman mukaisesti.

Vaihtoehto: Lukukokemuksen syventäminen

Luokassa luetaan sama teos (luokkasarjoja saatavilla) tai luokka jaetaan pienempiin osiin ja ryhmät tutustuvat samaan teokseen, josta tehdään yhdessä video, pienoisnäytelmä, digitarina tms. Kirjojen valinnassa apuna on kirjaston kirjavinkkari. Mahdollista työpajatyöskentelyä luokassa ohjaa opettaja.

5. tai 6. luokka: Verkkokirjaston ja omatoimikirjaston käyttö

Luokat tutustuvat Vaski-verkkokirjaston käyttöön ja tiedonhakuun sekä aineistovarausten tekeminen. Lisäksi omatoimikirjaston käyttö- ja käytössääntöihin tutustuminen.

8. luokka: Kirjavinkkaus

Kirjavinkkaus integroidaan jonkin aineen opetukseen, esimerkiksi äidinkielen kaunokirjallisuuden genret -opetukseen. Vinkkaus voi liittyä myös koulutehtävien tekemiseen tai jonkin tietyn aiheen sisältävien kirjojen vinkkaukseen. Käynti toteutetaan lukuvuoden aikana vuosisuunnitelman mukaisesti.

7. Opettajaohjoiset kirjastokäynnit

Sovittujen yhteistyömuotojen lisäksi koulu sitoutuu jokaisen opetusryhmän osalta vähintään kahteen vuosittaiseen omatoimiseen kirjastokäyntiin / luokka opettajan johdolla. Opastettu käynti korvaa omatoimisen käynnin.

8. Minimitasoa laajempi yhteistyö

Sovittujen yhteistyömuotojen lisäksi opettajat voivat hyödyntää kirjaston muuta tarjontaa ja tehdä minimitasoa laajempaa yhteistyötä kirjaston kanssa. Paimion kirjaston nykyinen tarjonta on esitetty liitteenä olevassa taulukossa. Tarjontaa päivitetään tarpeen mukaan. Jatkossa ajantasainen tarjonta on nähtävillä kirjaston nettisivuilla. Kirjasto viestii kouluille myös muusta tarjonnasta sovittuja viestintäkanavia käyttäen.

9. Allekirjoitukset

Paimiossa __.__.2025

Jyrki Lumiainen
sivistysjohtaja

Laura Lankinen
kirjasto- ja kulttuurijohtaja

Liite: Kirjaston tarjonta perusopetukselle

Kenelle	Mitä	Missä	Milloin
1. luokka	Ekaluokkalaisten kirjastovierailu ja kortitus	kirjasto	Syyslukukausi
3. luokka	QR-kirjastosuunnistus (tiedonhaku ja aineistotyyppien tunnistaminen)	kirjasto	Kevätlukukausi
4. luokka	Kirjavinkkaus tai lukupiirikirjojen vinkkaus	kirjasto	Koko lukuvuosi
5. tai 6. luokka	Verkkokirjaston ja omatoimikirjaston käyttö Videopaja ja ikärajat	kirjasto kirjasto / kaupungintalo	Koko lukuvuosi Sopimuksen mukaan
8. luokka	Genrekirjavinkkaus tai teemavinkkaus	kirjasto	Äidinkielen tai muun oppiaineen opetussuunnitelman mukaisesti
9. luokka	Ammattimessut	kirjasto / kaupungintalo	Marraskuu
Kaikki koulut	Kirjastolainen vanhempainillassa tai opettajainkokouksessa	koulu	Koulun aikataulun mukaan
1.-9.-luokat	Kaksi omatoimista kirjastokäyntiä / lukuvuosi opettajan johdolla	kirjasto	Koko lukuvuosi

Kirjaston tarjonta peruskouluille. Yhteistyösopimuksella sovitut lihavoitu.

Räätälöitävät palvelut:

Mitä	Missä	Milloin
Kirjavinkkaukset osaamistason mukaisesti tai valinnaisesta aiheesta (esim. Mok-viikot tai teemapäivät).	Kirjastolla tai etänä. Käynnit kouluilla mahdollisuuksien mukaan.	Koko lukuvuoden

Tiedonhaun välineiden käytön opastus ja / tai e-aineistojen, kotiseutuaineiston tai muun valinnaisen aineiston käytön opastus.	Kirjastolla tai etänä. Käynnit kouluilla mahdollisuuksien mukaan.	Koko lukuvuoden
Lukudiplomi alakoulu+yläkoulu	Tehtävät ja kirjavinkit verkossa	Koko lukuvuoden
Koulusarjakirjat	Kirjasto lainaa kouluille	Koko lukuvuoden
Kirjapaketit (yleiset tai teemasisältöiset)	Kirjasto kerää kouluille	Koko lukuvuoden
Näyttelytilaa tarjolla kouluille	Kirjasto	Koko lukuvuoden
Kirjailijavieraat	Kirjasto / koulu	Järjestetään resurssien mukaan